

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

SPAIN CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND
INNOVATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object identifier

eoconf.com - from 2024

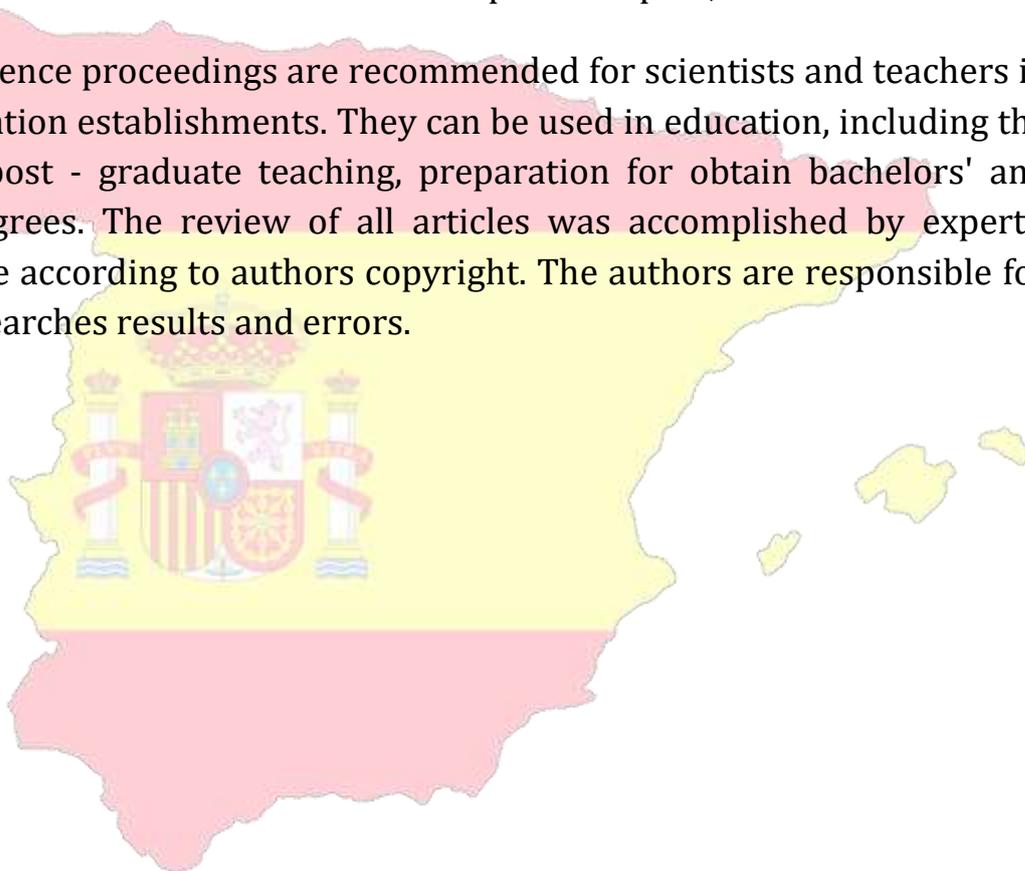

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION: a collection scientific works of the International scientific conference – Madrid, Spain, 2026, Issue 1.

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION**». Which took place in Spain, 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Boshlang'ich ta'lim tabiiy fanlar darslarida amaliy ishlarni tashkil etish va ularning ahamiyati

Jamoldinova Oista Bobir qizi

University of Economics and Pedagogiy NOTM "Boshlang'ich
ta'lim" yonalishi 3-kurs talabasi

Annotatsiya. Mazkur maqolada boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar darslarini samarali tashkil etishda amaliy ishlarning tutgan o'rni hamda ularning pedagogik va psixologik ahamiyati ilmiy jihatdan yoritilgan. Tadqiqot jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh va bilish xususiyatlari inobatga olinib, amaliy ishlar orqali bilimlarni ongli o'zlashtirish, mustahkamlash va real hayot bilan bog'lash imkoniyatlari tahlil qilingan.

Maqolada tabiiy fanlar darslarida qo'llaniladigan amaliy ishlarning turlari, ularni tashkil etish metodikasi hamda mazkur jarayon orqali o'quvchilarning qiziqishi, mustaqil fikrlashi va ijodiy qobiliyatlarini aniqlash va rivojlantirish yo'llari asoslab berilgan.

Shuningdek, amaliy ishlarning o'quvchilarda kuzatuvchanlik, tajriba o'tkazish, tahlil qilish va xulosa chiqarish ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni ochib berilib, ushbu faoliyatning boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishdagi ahamiyati yoritilgan. Tadqiqot natijalari amaliy ishlarni tizimli va maqsadli tashkil etish tabiiy fanlarni o'qitishda yuqori pedagogik samaradorlikni ta'minlashini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, tabiiy fanlar, amaliy ishlar, tajriba, kuzatuv, o'quvchi qobiliyati, ta'lim samaradorligi

Аннотация. В данной статье научно раскрывается роль практических работ в эффективной организации уроков естественных наук в начальном образовании, а также их педагогическое и психологическое значение. В ходе исследования с учётом возрастных и познавательных особенностей учащихся начальных классов проанализированы возможности осознанного усвоения, закрепления знаний и их связи с реальной жизнью посредством практической деятельности.

В статье рассматриваются виды практических работ, применяемых на уроках естественных наук, методика их организации, а также обосновываются пути выявления и развития интереса, самостоятельного мышления и творческих способностей учащихся в процессе выполнения практических заданий.

Кроме того, раскрывается роль практических работ в формировании у обучающихся навыков наблюдения, проведения опытов, анализа и умения делать выводы, а также подчёркивается значение данной деятельности в повышении качества начального образования. Результаты исследования показывают, что системная и целенаправленная организация практических работ обеспечивает высокую педагогическую эффективность в преподавании естественных наук.

Ключевые слова: начальное образование, естественные науки, практические работы, эксперимент, наблюдение, способности учащихся, эффективность обучения.

Abstract. This article scientifically examines the role of practical activities in the effective organization of natural science lessons in primary education, as well as their pedagogical and psychological significance. Taking into account the age and cognitive characteristics of primary school students, the study analyzes the possibilities of conscious knowledge acquisition, reinforcement, and integration with real-life situations through practical work.

The article describes the types of practical activities used in natural science lessons, the methodology of their organization, and substantiates ways to identify and develop students' interest, independent thinking, and creative abilities through practical learning processes.

In addition, the role of practical activities in developing students' observation skills, experimentation, analytical thinking, and ability to draw conclusions is revealed. The significance of this activity in improving the quality of primary education is also highlighted. The research results indicate that the systematic and purposeful organization of practical work ensures high pedagogical effectiveness in teaching natural sciences.

Keywords: primary education, natural sciences, practical activities, experiment, observation, student abilities, educational effectiveness.

Kirish. Boshlang'ich ta'lim bosqichida tabiiy fanlarni o'qitish o'quvchilarda tabiat hodisalariga nisbatan qiziqish uyg'otish, ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va amaliy hayotga zarur bo'lgan bilimlarni berishga xizmat qiladi. Ushbu jarayonda faqat nazariy tushuntirishlar bilan cheklanib qolish kutilgan natijani bermaydi. Shu sababli dars jarayonida amaliy ishlarni tashkil etish dolzarb pedagogik masala hisoblanadi.

Amaliy ishlar o'quvchining bilimni bevosita faoliyat jarayonida egallashiga imkon yaratib, uning bilish jarayonini faollashtiradi.

Tabiiy fanlar darsida amaliy ishlarning mohiyati

Amaliy ishlar — bu o'quvchilarning bevosita kuzatish, tajriba o'tkazish, solishtirish va xulosa chiqarish orqali bilimlarni o'zlashtirishiga qaratilgan faoliyat turi hisoblanadi. Boshlang'ich sinflarda bunday ishlar o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos, sodda va xavfsiz bo'lishi lozim.

Amaliy ishlar orqali o'quvchi bilimni tayyor holatda emas, balki o'z tajribasi asosida egallaydi. Bu esa bilimning mustahkam va uzoq muddat saqlanishini ta'minlaydi.

Tabiiy fanlar darsida bajariladigan amaliy ishlar turlari

Boshlang'ich ta'limda quyidagi amaliy ishlar samarali hisoblanadi:

Kuzatuv ishlari — ob-havo holatini kuzatish, o'simliklarning o'sishini kuzatish;

Oddiy tajribalar — suvning bug‘lanishi, muzning erishi, tuproq va suv xususiyatlarini aniqlash;

Amaliy mashg‘ulotlar — urug‘ ekish, o‘simlik parvarishi, tabiat burchagida ishlash;

Taqqoslash va guruhlash — jonli va jonsiz tabiat obyektlarini ajratish;

O‘yin asosidagi amaliy ishlar — rolli o‘yinlar, tabiatga oid didaktik o‘yinlar;

Loyihaviy ishlar — kichik guruhlarda tabiatga oid mini-loyihalar bajarish.

Amaliy ishlar orqali o‘quvchi qobiliyatlarini aniqlash

Amaliy ishlar jarayonida o‘qituvchi o‘quvchilarning turli qobiliyatlarini aniqlashi mumkin. Jumladan:

Kuzatuvchanlik qobiliyati — hodisalardagi o‘zgarishlarni payqay olish;

Mantiqiy fikrlash — sabab-oqibat bog‘lanishlarini tushunish;

Ijodiy qobiliyat — noodatiy yechimlar taklif qilish;

Amaliy ko‘nikmalar — topshiriqlarni mustaqil bajarish;

Muloqot va hamkorlik — guruhda ishlash malakasi.

O‘qituvchi ushbu ko‘rsatkichlarni tahlil qilish orqali har bir o‘quvchining individual qobiliyatlarini aniqlashi mumkin.

O‘quvchi qobiliyatlarini rivojlantirish yo‘llari

Amaliy ishlar orqali o‘quvchi qobiliyatlarini rivojlantirish uchun:

o‘quvchiga mustaqil harakat qilish imkonini berish;

savol-javob va muammoli vaziyatlardan foydalanish;

guruhli va juftlikda ishlashni yo‘lga qo‘yish;

natijani baholashda jarayonga e‘tibor qaratish;

rag‘batlantirish va qo‘llab-quvvatlash muhitini yaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

Amaliy ishlarning ta‘lim jarayonidagi ahamiyati

Amaliy ishlar:

o‘quvchilarda tabiiy fanlarga qiziqishni oshiradi;

nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog‘laydi;

mustaqil va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi;

bilimlarning ongli va mustahkam o‘zlashtirilishini ta‘minlaydi;

o‘quvchining shaxs sifatida kamol topishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich ta‘limda tabiiy fanlar darsida amaliy ishlarni tashkil etish ta‘lim samaradorligini oshirishning muhim shartlaridan biridir. Amaliy ishlar o‘quvchilarning bilish faoliyatini faollashtiradi, ularning individual qobiliyatlarini aniqlash va rivojlantirishga keng imkoniyat yaratadi.

Tabiiy fanlarni amaliy faoliyat bilan uyg‘un holda o‘qitish orqali o‘quvchilarda tabiatga ongli munosabat, kuzatuvchanlik va ilmiy fikrlash asoslari shakllanadi. Shu bois amaliy ishlarni tizimli, maqsadli va metodik jihatdan to‘g‘ri tashkil etish boshlang‘ich ta‘limning sifatini oshirishda muhim pedagogik ahamiyatga ega.

Adabiyotlar

Komenskiy Ya.A. Didactica Magna. — Pedagogik meros.

Ushinskiy K.D. Inson tarbiya predmeti sifatida. — Moskva.

Abdullaeva M. Boshlang‘ich ta‘lim pedagogikasi. — Toshkent: O‘qituvchi.

Sayidahmedov N. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. — Toshkent.

Boshlang‘ich ta‘limda tabiiy fanlar metodikasi bo‘yicha ilmiy adabiyotlar.

